

zenekari munkához, de mindenesetre az a tény, hogy a mi megfertőződéseink a szüleinket veszélyeztetheti, egy érthető állandó aggodalmat kelt. Az azért látszik, hogy egy zárt közösség kisebb fertőzésveszélynek van kitéve, mint egy nagyon fluktuáló mechanizmus. Én lényegében minden, kulturális intézményrendszeren kívüli munkát megtiltottam. A maszk minden kétséget kizáró hasznossága ellenére nagyon kontraproduktív, hiszen önmagában egy stresszforrás. Egyrészt rendben van, hogy a fúvosoknak nem kell maszkot viselnie, de közben a hegedűs is vesz levegőt, nem is beszélve a karmesterről, márpedig a maszk akadályozza a rendes levegővételt. Nem feltétlenül az a legnagyobb stressz, hogy közönség nélkül dolgozunk, hanem mindaz a plusz bi-

zonytalanságunk, ami a hétköznapi korlátozottságunkat jelenti. Az, hogy folyamatosan dolgozhatunk, illetve a közönség pozitív visszajelzése azért nagy elégtétel. Így nem érzem a zenekaron, hogy nagyon frusztrált. Ebből a szempontból picit kedvezőbb helyzetben vagyunk a hétköznapi emberekhez képest, arról nem is beszélve, hogy teljes fizetésért normális feltételek mellett dolgozni tudunk, és a hangversenyhelyszínek a tőlük telhető legmagasabb profizmussal segítik a munkánkat. A kulturális szférának a bérből és fizetésből élő része igen magasan privilegizált helyzetben van most a Covid alatt, és ezt minden fájdalmunk, nehézségünk ellenére sosem szabad szem elől tévesztenünk.

Kiss Eszter Veronika

Profi piaci eszközökkel a magas művészi színvonalért

A Liszt Ferenc Kamarazenekar minden téren rendhagyó megoldásokat választ

Piac- és célcsoportkutatás, unikális arculat, európai szintű közbeszerzések, egyedülálló finanszírozási modell, új turnéstratégia, különleges repertoár, a muzsikuskok egyedi fejlesztése, újszerű hangszerválogatás és -vásárlás. A pandémia ellenére a Liszt Ferenc Kamarazenekar az elmúlt esztendőben is sokrétű és máris eredményekkel kecsegtető munkát végzett. Egy évvel ezelőtti sajtótájékoztatójukon új művészeti vezetőjüket, Várdai Istvánt, valamint a HarrisonParrott-tal kötött megállapodást mutatták be, most pedig az elkészült művészeti és üzleti stratégiát, amellyel a klasszikus zenei élet trendalkotójává kíván válni az együttes. Dr. Körmendy-Ékes Judit, Várdai István és Tfirst Péter számolt be arról részletesen, hogy a megújult zenekar milyen metódusokat követve akar a klasszikus zenei élet meghatározó szereplőjeként muzsikálni itthon és külföldön egyaránt.

Dr. Körmendy-Ékes Judit, a Liszt Ferenc Kamarazenekar Alapítványának kuratóriumi elnöke elmondta, céljaik a jelenlegi helyzet ellenére sem változtak, s a jelentős állami támogatás lehetőséget nyújtott a zenekarnak arra, hogy a pandémia idején hosszú távú stratégiai építkezésbe kezdjen.

Piacutatás, statisztikai felmérések, újfajta finanszírozási modell

Ennek pedig lassan meg is mutatkoznak már az eredményei, az elnök asszony az eddigi lépéseket is felsorolta:

„Az volt a kérdés, hogyan teremtsük meg annak a feltételeit, hogy a Liszt Ferenc Kamarazenekar elfoglalhassa az őt megillető helyét a hazai és nemzetközi kulturális palettán. Ennek egyik feltétele a professzionális és folya-

matosan magas színvonalon tartott művészi munka, az együttes egyedi játékmódjának a megőrzése és továbbfejlesztése. A másik feltételrendszerrel álltunk gyengébben, s arra jutottunk – hazai és nemzetközi példákat figyelembe véve –, hogy egyedi módon próbáljuk megteremteni és megtalálni az utunkat. Egy zenekarnak nem elég magas színvonalú művészi teljesítményt nyújtania, hanem profi piaci szereplőként is kell működnie, s ennek is meg kell teremteni a feltételeit. Úgy döntöttünk, hogy az állami támogatást a jövőnkbe fektetjük. Kiírtunk például egy európai szintű közbeszerzést, hogy megtaláljuk a szakértőinket a PR- és kommunikációs teendőkhöz. Így találtunk rá a FleishmanHillard Café-ra.”

A terveik között újfajta finanszírozási modell is szerepel, hogy ne csupán az állami támogatásra támaszkodhassanak. Arra szintén nagy figyelmet fordítottak, hogy

megtalálják a legmagasabb színvonalú koncerthelyszi-
neket és megalapozzák az együttes nemzetközi hírét.
Ezért széleskörű piacutatást végeztek, amely során
felmérték a potenciális versenytársaikat és a publiku-
mot.

*„Végignéztük a nemzetközi játszóhelyeket, fesztiválo-
kat, súlyoztuk ezeket fontosságuk és elismertségük alap-
ján, s e téren támaszkodtunk a HarrisonParrott adatai-
ra. Felmértük, milyen közönséget érhetünk még el, hiszen
ahhoz, hogy megvalósítsuk az alapvető stratégiai célja-
inkat, újabb és újabb rétegeket is meg kell tudnunk szólí-
tani.”*

Kiderült, több mint 6000 előadást, a kamarazenekari
repertoárból 200-nál is több zeneszerző művét, vala-
mint 1000 fesztivált elemeztek. Dr. Körmendy-Ékes Ju-
dit örül, hogy Várdai István és Tfirst Péter megértette,
nem elegendő a magas művészeti színvonal, az építke-
zés lényeges része az ezzel együtt haladó, összehangolt
pénzügyi és stratégiai tervezés, adatfeldolgozás, és e té-
ren is vállaltak új feladatokat.

*„Azt is tervezzük, hogy a muzikusok zenei képességeit
személyre szabottan fejlesztjük, bevonva ebbe független,
nemzetközi rangú művészeket. Ezért átfogó művészeti
fejlesztési programot dolgoztunk ki.*

*Örülök, hogy a stratégia elkészült, mert így pontról
pontra látjuk, milyen lépések következnek piaci és men-
edzsmenti szempontból. A Covid miatt felcseréltünk*

*feladatokat, s az elmúlt időszakban a muzikusok stú-
dióba vonultak, emellett online koncertjeik születtek.
Készültünk közben a jövőre, és folyamatos művészi mun-
ka folyt.*

*Felépítettünk egy teljesen új, profi menedzsmentet,
rendbe raktuk, digitalizáltuk a kottatárat, feldolgoztuk
a szerződésállományt, kezeltük a szerzőjogi kérdéseket.
Létrehoztunk egy támogató testületet, éppen a differen-
ciált támogatási séma miatt. Az emelkedő bevételek, a
többszintű szponzorációs modell miatt ugyanis szükség
van egy olyan támogatói körre, amelyben elismert szak-
tekintélyeket találni. A teljes PR-t, a marketinget, a kom-
munikációt mára már megújítottuk, s az új márka teljes
összhangban áll a művészeti koncepcióval és stratégiá-
val.”*

„A zenébe való befektetés a társadalom szellemi, lelki épségét tartja rendben”

Várdai István művészeti igazgató azzal folytatta, hogy
elvégezték a munkát a jövő tervezéséhez.

*„Ha valaki szeretne fenntartható, organikus, magas
vitamintartalmú növényeket termelni, ahhoz először
rendet kell tennie. A vetés és aratás szimbolikájával élve,
a művészetbe, a zenébe való befektetés a társadalom
szellemi, lelki épségét tartja rendben. Óriási művészeti
anyaggal dolgozunk, 300-400 év repertoárjából keressük
meg azt, mik azok az irányok, amelyekkel bizonyítjuk,
miért érdemes minket támogatni, miért fontos ez a tár-*

sadalom számára, mit tudunk hozzátenni az emberek életéhez. Számomra ez a misszió nagyon fontos. Az elmúlt időszakban a Liszt Ferenc Kamarazenekar világszínvonalú együttesé vált, de nem lehet csak aratni, vetni is kell. Ehhez megvan a táptalaj. Azon is gondolkodtunk, hogyan tartsuk meg a tradíciót és legyünk nagyon innovatívak.”

A zenekarnak új szlogenje lett: ‘A zene öröm veled’. Egyedülálló arculata is született, amely kapcsán a cselőművész kiemelte, mennyire kreatív és „zenevezérelt”. Az új logó ugyanis alapvetően egy újragondolt kottarendszer, Bartók Divertimentójának első ütemeit teszi láthatóvá, egy alternatív zenei nyelv segítségével. Az új notációs módszer a hagyományos, ötvonalas kotta körbeforgatásával jött létre. Bármely zenemű lekottázható így, ezért nemcsak a zenekar, hanem a zenészek maguk is kaptak egyedi emblémát, az általuk választott művek felhasználásával.

„A logónk láthatóvá teszi a zenét” – tette hozzá a cselőművész, aki kiemelte: új művekkel, átiratokkal is szeretnének minél több embernek minőségi alternatívával szolgálni, s a zenén keresztül társadalmi kérdésekre is felhívni a figyelmet. Emellett különböző hangszerészeti, a hangszerszöktár bővítése érdekében végzett innovációval is foglalkoznak, különböző hangszerkiegészítőket tesztelnek, amelyek – reményeik szerint – sikeresek lesznek nemzetközi szinten is.

Várdai István kiemelte a mostani művészgeneráció elitjével kiépített kapcsolatot, velük rendszeres műhelymunkát terveznek, és programokról, koncepciókról, víziókról is egyeztetnek velük. Megemlítette, hogy a közeljövőben olyan előadókkal koncerteznek majd, mint Patricia Kopatchinskaja vagy Víkingur Ólafsson. Elmondta azt is, úgy véli, fontos feladatuk az új közönség kinevelése, és létezik olyan művészi szint, olyasfajta szuggesztív zenei előadás, amellyel bárkit el lehet érni.

Emellett szót ejtett a tervezett vendég szereplésekről is, három év alatt három kontinensre, Ázsiába, Amerikába és Európába indulnak turnézni.

„A zenekar életében először vásárolhattunk hangszereket”

Tfirst Péter koncertmester elsőként arról beszélt, hogy új művészeti vezetőként Várdai István mennyire inspiráló hatást gyakorolt a társulatra, s mennyit változtatott a zenekar motiváltságán, működésén.

A repertoár kapcsán kiemelte, olyan emblematikus műveket – mint például Bartók Divertimentója –, amelyek végigkísérték a zenekar életét, megtartanak, emellett fiatal zeneszerzőket kérnek fel új alkotások írására, és átiratokat is műsorra tűznek. Az elmúlt évben például Beethoven Kreutzer szonátájából édesapja, Tfirst

Zoltán készített átiratot a zenekar számára, márciusban pedig vendégszólístájuk Ilya Gringolts átiratában hangzik fel Beethoven: Diabelli-variációk című műve. Azért is tartja fontosnak, hogy olyan kompozíciókat is bemutatassanak, amelyet mások még nem adtak elő, mert ezekkel nem csupán a saját repertoárjukat gazdagítják, hanem a nemzetközi kamarazenekari irodalmat is. Az online streamelt hangversenyeiket ingyen elérhetővé tették a publikum számára, s ennek kapcsán indult el az a kezdeményezés, mely során azt kérték a közönségüktől: a jegyekre szánt összeggel támogassák a Semmelweis Gyerekklinika betegeit, dolgozóit.

„A zenekar életében mindig fontosak voltak a vendégszólísták, a velük való együttműködést szeretnénk más alapokra helyezni. Így nemcsak koncert előtt egy nappal érkeznek, hanem mesterkurzust is adhatnak az együttesünknek, beülhetnek a zenekarba, és a hangversenyek művészeti koncepciójára is hatással lehetnek. A híres szólístáktól mindig új impulzusokat kapunk. Tavaly már Baráth Emókéval, Baráti Kristóffal és Takács-Nagy Gáborral dolgozhattunk együtt.

Emellett a zenekar életében először vásárolhattunk hangszereket, amelyek meghatározóak abban az egyedülálló, kamarazenekari hangzásban, ami az együttesünket jellemzi. Hosszú keresgélést követően, többféle szűrő és közbeszerzés után két alkalommal érkeztek hozzánk hangszerek: 10-12 hegedű, s ezeket úgy teszteltük, hogy első körben a zenekar egy tagja mindegyiket megszólaltatta függöny mögött, hogy a vizuális élmény ne befolyásolja a döntést. Az együttes tagjai pontozták az összes instrumentumot, s ez alapján kiválasztottuk a hangszerek majd felét, majd ezeket teszteltük is. Az új mesterhangszereket igyekeztünk a szerint kiosztani, hogy kihez milyen instrumentum illik, és ezeknek az új hangszereknek a hangja hogyan simul a többiéhez. A zenekar által megszerzett hegedűk egy-egy készítő nevéhez fűzhetőek: a 18. században aktív, híres olasz származású Landolfi, a párizsi központú Leclerc, a 19. századi olasz Santagiuliana, a német Mönnig, illetve a 20. század elején tevékenykedő Spiegel János kézművesmunkáiról van szó. A mesterhangszerek jó, illetve kiváló állapotúak, azonnal lehet rajtuk játszani.”

Az új hangszereket már a márciusi hangversenyeken is hallhatják az érdeklődők – igaz, ezek az előadások még online közvetítések lesznek.

A sajtótájékoztatón elhangzott még az is, hogy a zenekar Baráti körét szintén igyekeznek bővíteni, honorálva azok elkötelezettségét, akik sok éve hűségesek az együtteshez, s velük folyamatos kapcsolattartásra törekszenek. Emellett a Liszt Ferenc Kamarazenekar lemez-sorozatát is tervez, keresik a megfelelő partnert a 3-4 felvételhez, amely során olyan darabokat akarnak rögzíteni, amelyek kellően reprezentálják az együttes művészi hitvallását.

R. Zs.